

Afsprakenkader Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

Overwegende dat:

- a. In het kader van LAA, overheidsorganisaties sinds 2014 samenwerken om de adreskwaliteit van de BRP te verbeteren;
- b. De governance van het Samenwerkingsverband is vastgesteld op 21 juni 2021;
- c. Onderdeel van die samenwerking de uitwisseling van persoonsgegevens is;
- d. LAA wettelijk verankerd is in de Wet BRP LAA;¹
- e. De minister van BZK vanaf de inwerkingtreding van de Wet BRP LAA verwerkingsverantwoordelijke is voor de gegevensverwerking in het IKP;²
- f. De Signaalleverancier zelf verwerkingsverantwoordelijke is voor de gegevensverwerking binnen de eigen organisatie totdat de uitkomsten daarvan aan het IKP zijn gemeld;³
- g. De VNG en NVVB geen persoonsgegevens verwerken in het kader van LAA;
- h. Niet iedere gegevensverwerking binnen LAA kwalificeert als profilering of een verwerking met hoog risico als bedoeld in artikel 35 van de AVG;
- i. De Signaalleverancier zelf vaststelt of bij de eigen gegevensverwerking voor LAA sprake is van profilering en of een verwerking met hoog risico als bedoeld in artikel 35 van de AVG;
- j. De staatssecretaris van BZK heeft toegezegd nadere afspraken te maken met de Signaalleveranciers;⁴
- k. De staatssecretaris van BZK tevens heeft toegezegd afspraken te maken over hoe wordt omgegaan met de aantekening in onderzoek in de BRP;⁵
- l. De aantekening in onderzoek niet automatisch tot verval van rechten en plichten van de burger leidt zonder dat eerst nader onderzoek is gedaan;
- m. De Tweede Kamer met betrekking tot deze afspraken de moties Ceder – Dekker Abdulaziz⁶ en Ceder – Kathmann⁷ heeft aangenomen;
- n. In opdracht van BZK een onafhankelijke privacy-toets is verricht over de gegevensverwerking door Signaalleveranciers en in het IKP voorafgaand aan de inwerkingtreding van Wet BRP LAA.

Definities en afkortingen

LAA: de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit;

Samenwerkingsverband: de gezamenlijke uitvoering van LAA (governance) door de Signaalleveranciers, RvIG⁸, de VNG⁹ en de NVVB¹⁰, niettegenstaande de eigen verwerkingsverantwoordelijkheid van partijen;

Signaalleveranciers: de aangewezen bestuursorganen of derden als bedoeld in artikel 2.37b van de Wet BRP die in het kader van LAA gerede twijfel over adresgegevens melden aan de minister van BZK;

LAA-signaal: een melding van RvIG of van een Signaalleverancier met betrekking tot gerede twijfel over de juistheid van een adres van een persoon;

Informatieknooppunt LAA (IKP): de centrale voorziening bedoeld in de Wet BRP LAA waar onder verantwoordelijkheid van de minister van BZK (RvIG) LAA-signalen worden gegenereerd;

¹ Stb. 2022, 392.

² Artikel 2.37a, tweede lid, Wet BRP.

³ Artikel 2.37b, eerste lid, Wet BRP.

⁴ Kamerstukken II 2021-22, 35 772, nr. 20.

⁵ Toezegging gedaan tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel BRP LAA op 3 februari 2022.

⁶ Kamerstukken II 2020-21, 35772, nr. 30.

⁷ Kamerstukken II 2020-21, 35772, nr. 31.

⁸ De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens.

⁹ De Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

¹⁰ Nederlandse Vereniging Voor Burgerzaken.

DPIA: Data protection impact assessment of gegevensbeschermingseffectbeoordeling als bedoeld in artikel 35 van de AVG;

Klacht: een klacht heeft betrekking op de wijze waarop het bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens de klager of een ander heeft gedragen (artikel 9:1 Algemene wet bestuursrecht);

Inzageverzoek: een verzoek tot uitoefening van het recht bedoeld in artikel 15 van de AVG;

Profilering: elke vorm van geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens waarbij aan de hand van persoonsgegevens bepaalde persoonlijke aspecten van een natuurlijke persoon worden geëvalueerd, met name met de bedoeling zijn beroepsprestaties, economische situatie, gezondheid, persoonlijke voorkeuren, interesses, betrouwbaarheid, gedrag, locatie of verplaatsingen te analyseren of te voorspellen (artikel 4 AVG);

Wet BRP LAA: de Wet van 5 oktober 2022 tot wijziging van de Wet basisregistratie personen in verband met de invoering van een centrale voorziening ter ondersteuning van de colleges van burgemeester en wethouders bij het onderzoek of een persoon als ingezetene in de basisregistratie personen op een adres in de gemeente dient te worden ingeschreven alsmede naar de juistheid van de gegevens betreffende het adres van een ingezetene in de basisregistratie personen (Stb. 2022, 392).

Komen de hieronder genoemde partijen overeen dat, ter uitvoering van en in aanvulling op de geldende wet- en regelgeving, de volgende afspraken worden gemaakt. De afspraken over LAA hebben betrekking op:

1. De bejegening van en de omgang met burgers;
2. De aantekening in onderzoek;
3. De wezenlijke menselijke tussenkomst;
4. De waarborgen omtrent privacy, non-discriminatie en mensenrechten;
5. De totstandkoming van nieuwe LAA-signalen;
6. Voorafgaande toetsing bij de inzet van profilering;
7. Het inzicht in de toepassing van profilering.

Afdeling 1 Algemeen

Deze afdeling is van toepassing op alle partijen bij dit afsprakenkader.

A. Ten aanzien van de bejegening van en omgang met burgers

1. Partijen onderschrijven het belang van een correcte bejegening van en omgang met burgers.
2. Het Directeurenoverleg bespreekt hiertoe tenminste één keer per jaar een geanonimiseerde rapportage, opgesteld door RvIG, over de vragen, Klachten en Inzageverzoeken van burgers die de partijen naar aanleiding van LAA hebben ontvangen. Van deze bespreking wordt een verslag gemaakt dat in het Directeurenoverleg wordt vastgesteld.

B. Ten aanzien van de aantekening in onderzoek

1. De aantekening in onderzoek betekent – ingevolge artikel 1.7, tweede lid, van de Wet BRP – dat er een onderzoek naar de juistheid van het gegeven loopt en dat de afnemer van de BRP gedurende het onderzoek niet verplicht is het gegeven te gebruiken;
2. Partijen onderschrijven het belang van gezamenlijk inzicht in de wijze waarop omgegaan wordt met de aantekening in onderzoek in uitvoeringsprocessen;
3. De wijze waarop omgegaan wordt met de aantekening in onderzoek in uitvoeringsprocessen wordt jaarlijks besproken in het Directeurenoverleg. Van deze bespreking wordt een verslag gemaakt dat in het Directeurenoverleg wordt vastgesteld.

C. Ten aanzien van wezenlijke menselijke tussenkomst

RvIG draagt in samenwerking met de VNG en NVVB zorg voor een instructie voor gemeenten waarmee wezenlijke menselijke tussenkomst bij het adresonderzoek en in ieder geval voorafgaand aan het plaatsen van de aantekening in onderzoek geborgd is.

Afdeling 2 Afspraken met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

Deze afdeling is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door RvIG en Signaalleveranciers, ongeacht of daarbij Profilerings wordt toegepast en niettegenstaande de eigen verwerkingsverantwoordelijkheid van RvIG en Signaalleveranciers.

D. Ten aanzien van waarborgen omtrent privacy, non-discriminatie en mensenrechten

1. Partijen onderschrijven het belang van waarborgen omtrent privacy, non-discriminatie en mensenrechten.
2. In het kader van LAA worden geen biometrische gegevens en geen gegevens over nationaliteit, etniciteit en geboorteplaats verwerkt.
3. In het kader van LAA worden geen zelflerende algoritmes toegepast.
4. LAA-signalen worden door RvIG en Signaalleveranciers niet gedeeld met partijen buiten het Samenwerkingsverband.
5. De uitwisseling van persoonsgegevens tussen Signaalleveranciers, RvIG en gemeenten geschiedt via technisch beveiligde kanalen, waaronder het IKP en de Webapplicatie LAA.¹¹

E. Ten aanzien van de totstandkoming van nieuwe LAA-signalen

1. Partijen onderschrijven het belang van een standaard werkwijze ten aanzien van de totstandkoming van nieuwe LAA-signalen.
2. Voorstellen voor de ontwikkeling van een nieuw LAA-signaal door Signaalleveranciers worden hiertoe op basis van een standaard format besproken in het Directeurenoverleg. Van de bespreking wordt een verslag vastgesteld in het Directeurenoverleg.
3. De inzet van een nieuw LAA-signaal geschiedt stapsgewijs. Een LAA-signaal wordt eerst op een beperkt deel van de beschikbare gegevens toegepast, waarmee slechts voor een aantal gemeenten signalen worden ontwikkeld. Pas nadat uit adresonderzoek en evaluatie met betrokken gemeenten en bestuursorganen blijkt dat deze signalen in voorkomende gevallen in hoge mate leiden tot een correctie van onjuiste adresgegevens in de BRP, wordt het LAA-signaal ook voor de andere gemeenten toegepast.

Afdeling 3 Afspraken met betrekking tot de toepassing van Profilerings

Deze afdeling geldt enkel voor de toepassing van Profilerings binnen LAA.

F. Ten aanzien van voorafgaande toetsing bij de inzet van profilerings

1. In overeenstemming met artikel 35 van de AVG wordt door Signaalleveranciers en RvIG een Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitgevoerd indien de verwerking van de persoonsgegevens ten behoeve van LAA gelet op de aard, de omvang, de context en de doeleinden daarvan waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen.
2. Gecoördineerd door RvIG maken partijen vóór 1 oktober 2023 schriftelijke afspraken over de wijze waarop de uitkomsten van DPIA's voor Partijen inzichtelijk worden gemaakt.
3. Gecoördineerd door RvIG worden aanvullend op de DPIA de volgende instrumenten toegepast bij de inzet van profilerings:
 - a. De Handreiking Non-discriminatie by design;
 - b. Richtlijnen voor het toepassen van algoritmen door overheden en publieksvoorlichting over data-analyses; en
 - c. Het Impact Assessment Mensenrechten en Algoritmes.

G. Ten aanzien van het inzicht in de toepassing van profilerings

1. Partijen onderschrijven het belang van gezamenlijk inzicht in de toepassing van profilering binnen LAA en de daarbij gebruikte profielen.
2. RvIG neemt de gegevensverwerking waar zij zelf verantwoordelijk voor is op in een algoritmeregister en publiceert dit op de website van RvIG.
3. Signaalleveranciers maken vóór 1 oktober 2023 schriftelijke afspraken in het Directeurenoverleg over de wijze waarop en het tempo waarmee de eigen gegevensverwerking – in ieder geval waar het profilering betreft - opgenomen wordt in een algoritmeregister.
4. RvIG publiceert eenmaal per jaar een overzicht van de gegevensverwerking in het kader van LAA op <https://www.rvig.nl>.¹² Hierbij wordt aangegeven of sprake is van Profilering.

Afdeling 4: Slot

H. Evaluatie

1. Een jaar na de inwerkingtreding van de Wet BRP LAA worden uitvoering en werking van dit afsprakenkader door partijen geëvalueerd.
2. De evaluatie zal worden verricht onder coördinatie van RvIG en een verslag zal in het Directeurenoverleg worden besproken en vastgesteld.

I. Ingangsdatum afsprakenkader

1. Dit afsprakenkader geldt vanaf het moment waarop de Wet BRP LAA in werking treedt.
2. Indien een andere partij toetreedt tot LAA, gelden de afspraken zoals hierboven genoemd ook voor deze andere partij.

De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG)

Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)

De Belastingdienst

De Dienst Toeslagen

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB)

¹² [Algoritmeregister | Over RvIG | Rijksdienst voor Identiteitsgegevens](#)

Bijlage: Governance van het Samenwerkingsverband LAA zoals vastgesteld op 21 juni 2021

Het onderstaande betreft de governance van het Samenwerkingsverband LAA zoals is vastgesteld in het Directeurenoverleg van 21 juni 2021.

Het Directeurenoverleg van het Samenwerkingsverband LAA

- Doel: de gezamenlijke uitvoering van LAA.
- Frequentie: het Directeurenoverleg LAA komt 2 à 3 maal per jaar bijeen.
- Deelnemers: de verantwoordelijke directeuren van de Signaalleveranciers en een afvaardiging van gemeenten: de Belastingdienst, Dienst Toeslagen, het CJIB, VNG, NVVB en RvIG (vz). Er is ook ruimte voor deelname door 1 of 2 gemeenten op directieniveau.
- Verantwoordelijkheid: het DO is geen eigenaar van risicoprofielen. De verantwoordelijkheid voor de inzet van risicoprofielen rust uitsluitend bij de betreffende signaalleverancier of RvIG voor zover het BRP-profielen betreft.

Het Tactisch Overleg (was voorportaal Directeurenoverleg) Samenwerkingsverband LAA

- Doel: ter voorbereiding op het Directeurenoverleg en daarmee ook de gezamenlijke uitvoering van LAA.
- Frequentie: het TO komt 2 à 3 maal per jaar bijeen.
- Deelnemers: adviseurs van deelnemers aan directeurenoverleg LAA, aangevuld met een bredere vertegenwoordiging uit het samenwerkingsverband: de Belastingdienst, Dienst Toeslagen, het CJIB, de SVB, VNG, NVVB, aan het directeurenoverleg deelnemende gemeente(n) en RvIG (vz).
- Vertegenwoordiging gemeenten: in het Directeurenoverleg en het voorportaal is een verdeling gemaakt in deelname door VNG, NVVB en gemeenten. Deelname door gemeenten zelf zal in samenspraak met NVVB en VNG georganiseerd worden.
- Verbinding tussen beleid en uitvoering vindt plaats in het reguliere proces tussen de beleidsdirectie Digitale Overheid van BZK en RvIG.